

mende 5 Aar hjælpe overordentlig mange Husmænd frem. Det drejer sig ikke om store Laan, men om Laan paa 150, 200, 250 Kr. En saadan lille Kapital kan i en dygtig Husmands Haand være af stor Betydning. Staar han f. Eks. og skal have drænet eller merglet sin Jord, betyde 150—200 Kr. meget, skal han skaffe Trækraft, betyder det ogsaa meget, skal han bygge en Aglebeholder eller et Møddinghus, betyder det meget, og det er netop for mange Husmænd vanskeligt at skaffe sig et saadant Laan. Nu ere de henviste til at søge Sparekasselaan og skulle altsaa skaffe Kautionister, og ved et saadant Laan kræves der en betydelig højere Rente, det er Laan, hvorved de skulle gøre sig afhængige af en eller anden. Det var en langt behageligere Maade, om de ad den omtalte Vej kunde modtage et saadant Driftslaan, og Husmændene have tilbuddet. at de solidarisk ville bære en Del af Ansvaret. Der kan nærmere forhandles om, hvorledes den Ting skulde ordnes, og gennem den Anmærkning, vi have knyttet til Bevillingen, have vi ogsaa ment, at de nærmere Regler for Laanets Ydelse, Afdrag o. s. v. skulle fastsættes ved Forhandling mellem Landbrugsministeren og Husmandsorganisationerne. Men den højtærede Landbrugsminister siger, at Tiden ikke er inde hertil. Det er egentlig det eneste, han har at svare, at Tiden ikke er inde. Det ved jeg godt, at den ikke er; for denne Regering er Tiden kun inde for to Ting: Den ene er at bygge Fæstninger, og den anden er at lave Skattelove. Med disse to Ting udtømmer denne Regering hele sin Kraft og alt sit Arbejde. Det er disse to Ting, Tiden er inde til, og ikke til noget andet. At støtte et saa vigtigt Erhverv, som Husmandsbruget er, det er Tiden ikke inde til, skønt det, der kræves, dog er saa overordentlig lidt.

Med Hensyn til Honorarerne er det saaledes, at et af de Ministerier, hvor de grassere værst, er Landbrugsministeriet, og der er ogsaa den Mærkværdighed, at man under Landbrugsministeriet gør samtlige Fuldmægtige til Ekspeditionssekretærer. Den Gang den højtærede Landbrugsminister traadte til, manglede der en Fuldmægtig at være Ekspeditionssekretær, og derfor fremsatte den nuværende Landbrugsminister for 2 Aar siden Forslag om, at denne sidste Fuldmægtig ogsaa skulde være Ekspeditionssekretær og ogsaa have de 600 Kr. i Ekstrahonorar. Jeg ved ikke, hvordan det kan være, at man under Landbrugsministeriet i den Grad skal yde

Ekstrahonorarer, som Tilfældet er. Ministeren sagde i Gaar, at hvis man ikke gav disse Ekstrahonorarer, kom man til at ansætte Ekstrafolk. Nej, det var slet ikke nødvendigt, der staa intetsteds noget om, at Fuldmægtigene skulle være Ekspeditionssekretærer og have 600 Kr. Jeg tvivler ogsaa om, at disse Fuldmægtige, fordi de faa disse 600 Kr., bestille det ringeste mere, end de gjorde i Forvejen. Disse Honorarer have i det hele taget bredt sig meget, siden Venstre kom til Magten. I Højres Dage var det meget sjældent, at Ministrene kom og krævede saadanne Ekstrahonorarer, og hvis de gjorde det, var det meget almindeligt, at de fik det Svar hos Bevillingsmyndigheden: Det ville vi slet ikke inklade os paa. Jeg ved ikke, om der er et vist Forhold til Stede imellem den personlige Dygtighed og Sagskundskab, Ministrene sidde inde med, og Honorarernes Størrelser og Mængder. Der synes at være et vist Forhold, og det er saa til Stede i omvendt Forhold, tror jeg, og kan paavises under visse Ministerier.

Jeg skal saa gøre et Par Bemærkninger om de Udtalelser, jeg fremsatte om det Samarbejde, jeg kunde ønske der skulde etableres mellem Landbrugets tre store Organisationer. De Herrer ville paa staa, at jeg havde ment, at det skulde være en Sammenslutning. Jeg skal her henvise til, hvad jeg sagde i Gaar, da der synes at herske nogen Misforstaaelse. Jeg sagde følgende: „Jeg tror, det vilde være heldigt, om noget lignende kunde ske med de 3 Landbrugsorganisationer, jeg nævned“, det vil sige noget lignende som det, der finder Sted ved de 3 Fjerkræavlsselskaber, og saa sagde jeg videre: „Der er meget Arbejde, som disse 3 Foreninger“ — det er Husmandsforeningerne, Landboforeningerne og Landhusholdningsselskabet, der menes — „nu foretage sig hver for sig, mange Forsøg, som de foretage enkeltvis, der kunde samles under en fælles Virksomhed, og jeg tror, at en saadan fælles Virksomhed vilde blive fyldigere, billigere og bedre end de nuværende særskilte.“ Ja, det er virkelig min Overbevisning, at Staten nu giver Penge, for at hver af disse Organisationer kan foretage delvis de samme Forsøg. Det vilde sikkert være bedre, om de gjorde det i Fællesskab, det vilde ogsaa blive billigere. Endvidere sagde jeg i Gaar, at der ad frivillig Vej er gjort Forsøg paa at etablere et saadant Samarbejde, idet de jydsk samvirkende Husmandsforeninger have henvendt sig baade til Landboforeningerne og til Land-